Thomas <de Aquino>: Summa theologiae: Pars secunda: prima pars
Mainz: Peter Schoeffer, 8. Nov. 1471 Seite 222

libidīe vnius in actu gn̄acōis q̄ȝ alterius. g°
pccm originale p̄t esse maius in vno q̄ȝ in alio.
¶ Sȝ ↄtra est ꝙ pccm originale est pccm nature
ut dictū est. ȝ natura equaliter ē in om̄ibȝ. g° et
pccm originale. Rn̄sio. dōm ꝙ in originali pec-
cato sūt duo quoȝ vnū est defectus originalis
iusticie. Aliud aūt ē relacō huius defectus ad
pccm p̄mi parētis a quo ꝑ viciatā origīnē dedu-
citur. quātū aūt ad p̄mū pccm origiale nō reci-
pit magis et minus. qȝ totū donū originalis iu-
sticie est sb̄latū. p̄uacōnes aūt totaliter aliq̄d
p̄uātes ut mors et tenebra non recipiūt magis
et minus ut sup̄ dictū est. sil'r etiā nec quātū ad
scdm. equal'r enī om̄s relacōeȝ hn̄t ad p̄mū pn̄-
cipiū viciate originis ex quo pccm originale re-
cipit rōneȝ culpe. relacōnes enī nō recipiūt mag'
et minus. vnde manifestū est ꝙ pccm originale
non p̄t esse magis in vno q̄ȝ in alio. ¶ Ad. j. g° di-
cēdū. ꝙ soluto vinculo origīalis iusticie sb̄ quo
quodā ordie om̄s vires anime ↄtinebātur. vna
queqȝ vis anime tēdit in suū ꝓpriū motū et tā-
to vehemētius quāto fuerit fortior. Contigit aūt
aliq̄s vires anime esse fortiores in vno q̄ȝ in alio
ꝓpter diūsas corporis ↄplexiōes. Nō g° vnus hō
sit ꝓnior ad ↄcupiscendū q̄ȝ alter nō est ex rōne
peccati originalis cū in om̄ibȝ equaliter soluatur
vinculū originalis iusticie. et equaliter in om̄i-
bus ꝑtes inferiores anime sibi relinquūtur. ȝ ac-
cidit h̄ ex diūsa disposicōne potētiaꝝ sic dictū ē.
¶ Ad. ij. dō. ꝙ egritudo corporalis nō habȝ in om-
nibus equalem causam et si sit eiusdē speciei. pu-
ta si sit febris ex colera putrefacta p̄t esse maior
vel minor putrefactō. et ꝓpinquior vel remotior
a pn̄cipio vite. ȝ causa origialis peccati in om̄ibȝ
est equalis. vnde nō est sile. ¶ Ad. iij. dōm. ꝙ li-
bido q̄ trāsmittit pccm originale in ꝓlem nō est
libido actualis. qȝ dato ꝙ ꝟtute dīna ↄcedētur
ꝙ nullā inordinatā libidīne in actu gn̄acōnis
sentiret adhuc trāsmittēt in ꝓlem originale pec-
catū. ȝ libido illa est intelligenda hitualiter ꝑm
ꝙ appetitus sensitiuus nō ↄtinetur sb̄ rōe vincu-
lo origialis iusticie. et talis libido in oībȝ ē eq̄lis.

Einde ↄsiderādū ē de sb̄iecto originalis
peccati. Et circa h̄ querūtur quatuor.
¶ Primo vtrū sb̄iectū originalis pec-
cati ꝑ ꝑ̄us sit caro vel anima. ¶ Scdo
si aia vtrū ꝑ essentiā aut ꝑ potētias suas. ¶ Ter-
cio vtrū volūtas ꝑ ꝑ̄us sit sb̄iectū peccati origia-
lis q̄ȝ alie potētie. ¶ Quarto vtrū alique potētie
anime sint specialiter infecte. s. gn̄atiua vis ↄcu-
piscabilis et sensus tactus

Ad. j. sic ꝓcedi. vid' ꝙ pccm origiale sit ma-
gis in carne q̄ȝ in anima. repugnātia enī car-
nis ad mentē ex corrupcōne originalis peccati
ꝓcedit. ȝ radix huius repugnātie in carne ↄsi-
stit. dicit enī ap'ls ad ro. vij. video aliā legē in
mēbris meis repugnātē legi mentis mee. g° pec-
catū originale in carne pn̄cipaliter ↄsistit. ¶ P̄.
vnūqdqȝ potius est in causa q̄ȝ in effectu. sic ca-
lor est magis in igne calefaciēte q̄ȝ in aqua cale-
facta. ȝ anima inficitur infectōne originalis pec-
cati ꝑ semē carnale. ergo pccm originale magis
est in carne q̄ȝ in anima. ¶ P̄. pccm originale in
p̄mo parēte cōtrahimus ꝓut in eo fuimus ꝑm
rōnem semialē. sic aūt nō fuit in anima ȝ sola ca-
ro. g° pccm originale nō est in anima ȝ in carne.
¶ P̄. aia rōnalis creata a deo corpi infunditur.
Si g° anima ꝑ pccm originale inficeretur ↄn̄s esset
q' ex sua creacōe vel infusione inq̄naretur. et sic
deus esset causa peccati q̄ est actor creacōis et in-
fusionis. ¶ P̄. nullus sapiēs liquorē p̄ciosū vasi
infundēt ex quo sciret ip̄m liquorem infici. ȝ aia
rōnalis est p̄ciosior om̄i liquore. si g° aia ex vnio-
ne corporis infici possȝ infectōne originalis culpe.
deus q̄ ip̄a sapia est nūq̄ȝ animā tali corpi infun-
deret. infundit aūt. nō g° inquinatur ex carne. sic
g° pccm originale nō est in anima sed in carne.
¶ Sȝ ↄtra est ꝙ idē est sb̄iectū ꝟtutis et vicij si-
ue peccati q' ↄtrariatur ꝟtuti. ȝ caro non p̄t esse
subiectū ꝟtutis. dicit enī ap'ls ad ro. vij. scio ꝙ
nō habitat in me h̄ est in carne mea bonū. g° ca-
ro nō p̄t esse subiectū originalis peccati ȝ solum
anima. Rn̄sio. dōm ꝙ aliq̄d p̄t esse in aliquo du-
pliciter. vno mō sicut in causa vel pn̄cipali vel instru-
mētali. Alio mō sicut in subiecto. pccm g° origiale
oīm hoīm fuit quidē in ip̄o adam sicut in p̄ma cau-
sa pn̄cipali. ꝑm illud ro. v. in quo om̄s peccaue-
rūt. In semie aūt corporali est pccm originale sicut
in causa instrumentali. eo ꝙ ꝑ ꝟtutē actiuā se-
minis traducitur pccm originale in ꝓlem simul
cū natura hūana. ȝ sicut in subiecto pccm origina-
le nullo mō p̄t esse in carne ȝ solū in aia cuius rō
est. qȝ sicut sup̄ dictū est. h̄ mō ex volūtate p̄mi pa-
rentis pccm originale traducitur in posteros ꝑ
quādā gn̄atiaȝ mocōeȝ. sicut a volūtate hōis ali-
cuius deriuatur pccm actuale ad alias ꝑtes ei-
us. in qua quidē deriuacōne p̄t attēdi ꝙ quicq̄d
ꝑuenit ex motione volūtatis peccati ad quā-
cūqȝ ꝑtē hominis q̄ quocūqȝ mō p̄t esse ꝑticeps
peccati vel ꝑ modū subiecti. vel ꝑ modū instru-
mēti habet rōnem culpe. sic ex volūtate gule ꝓ-
uenit ↄcupia cibi ad ↄcupiscibilē. et sūpcō cibi ad
manus et os q̄ inquātū mouētur a volūtate ad
pccm sūt instrumēta peccati. q' vero ulterius de-
riuatur ad vim nutritiaȝ et ad interiora mēbra
q̄ non sūt nata moueri volūtate nō habȝ rōnem
culpe. sic g° cū anima possit esse subiectū culpe. ca-
ro aūt de se nō habeat ꝙ sit subiectū culpe. quic-
quid ꝑuenit de corrupcōne p̄mi peccati ad ani-
mā habȝ rōnem culpe. q' aūt ꝑuenit ad carnem
non habȝ rōnem culpe ȝ pene. Sic g° anima ē sb̄-
iectū peccati originalis. non aūt caro. ¶ Ad. j. g°
dōm. ꝙ sicut aug' dicit in li. retract. ap'ls loquitur
ibi de hoīe iam redēpto q̄ liberatus est a culpa
ȝ subiacēt pene. rōne cuius d' pccm habitare in
carne. vn̄ ex h̄ nō seq̄tur ꝙ caro sit sb̄iectū culpe.
ȝ solū pene. ¶ Ad. ij. dōm. ꝙ pccm origiale cau-
satur ex semine sicut ex causa instrumentali. non
aūt oportȝ ꝙ sit pn̄cipalius in causa instrumētali
q̄ȝ in effectu ȝ solū in causa pn̄cipali. et h̄ modo
pccm originale potiori mō fuit in adā in quo fuit
ꝑm rōnem actualis peccati. ¶ Ad. iij. dōm. ꝙ aia

TECHNISCHE UNIVERSITÄT DARMSTADT
http://tudigit.ulb.tu-darmstadt.de/show/inc-v-85/0222
Universitäts- und Landesbibliothek Darmstadt